

De inspiratiegids voor a.s.
leerkrachten van 't
jonge kind

De wekker gaat, wakker worden!!

Huh, een les 'in de natuur' geven. Waarom zou ik dat doen? We hebben toch 2x een uur buitenspelen?

Uit onderzoek* blijkt dat een les buiten in de natuur geven alle zintuigen prikkelt van een kleuter. Bewegen, ruiken, voelen en horen, dat gebeurt gewoon! Leren door te doen staat centraal. Samen met je rijmaatje opzoek naar blaadjes, bloemetjes of nootjes. We gaan namelijk oefenen met hoeveelheden overzien in een kring buiten. Oke dat klinkt leuk, maar is het binnen in de klas niet goed genoeg? *Wist je dat kinderen buiten **meer zuurstof, daglicht én beweging** krijgen? *Meer beweging zorgt voor meer concentratievermogen. De kinderen pikken de stof veel sneller op. Daarnaast maken de kids contact met de echte wereld om hen heen. De natuur 'alwaar de vogeltjes nestelen': Psalm 104. De Heere heeft ons de opdracht gegeven om Zijn schepping te bewaren en te bebouwen (Genesis 1 &2) Hoe oefenen wij dit duurzaam rentmeesterschap met de kinderen?

Als je erover na denkt stopt de gedachtestroom niet. Er zijn wel honderden redenen om met jouw klas stuiterballen de natuur op te zoeken!

*Rohaar, E. & Katern. (2023). Het belang van outdoor learning.

*Meire, J. (2024). Buitenspeelonderzoek 24. In www.k-s.be.

5 redenen om in de natuur les te geven

1

*In de natuur leren bevordert het leerproces. Er vindt meer beweging plaats waardoor beide hersenhelften beter samen communiceren. Het wordt makkelijker om verbanden te leggen, omdat er meer hersengebieden actief zijn.

2

*In de natuur leren betekent samenwerken. Kinderen gaan samen op ontdekkingstocht. Dit is niet alleen goed voor de sociale ontwikkeling, de groepsdynamiek wordt hier ook sterk van.

*Wanneer je met kinderen de buitenomgeving opzoekt om een kringactiviteit te geven stel je ze ook bloot aan vragen zoals: 'Hoe gaan we eigenlijk om met Gods schepping?' Waarden zoals verwondering, rentmeesterschap en verantwoordelijkheidsgevoel wakker je bij de kinderen aan.

4

*We willen kinderen graag beschermen. We zijn bang dat ze vallen of verdwalen. Toch willen kinderen net als volwassenen grenzen verkennen. Risicovol spelen is een ontzettend goede manier om het leerproces te stimuleren. Zo trainen kinderen hun gevoel voor evenwicht, coordinatie en dieptezicht.

5

*Kinderen in de natuur moeten soms de nodige obstakels overwinnen. De natuur geeft onmiddellijk feedback, zonder oordeel. Door het leren door te doen: vallen - opstaan, leren kinderen probleemoplossend denken.

Meire, J. (2024). Buitenspeelonderzoek 24. In www.k-s.be.
Both, K. (1999, maart). leren van 'Learning Through Landscapes'. MENSEN-KINDEREN, 39.
Hendrix, S. (2024, 23 april). De natuur als klaslokaal: de kracht van buiten leren.

"Regen, een stenen schoolplein en al die vrijheid, komt dat wel goed?!?"

**DREMPELS...DE 5 MEEST
VOORKOMENDE HIER
WEERLEGD.**

1."HOE MOET DAT MET MIJN PLANNING?"

*Als a.s. leerkracht van 't jonge kind ga je een volle agenda krijgen. Dan weet je nu als student al drommels goed. Lessen voorbereiden, thema plannen ontwerpen, vergaderingen en ga zo maar door. Hoe past zo een les er dan nog tussen? Begin klein. Je hoeft niet naar het bos om een goede les te geven. Ontwikkel voor jezelf een buitenleerroutine. Gebruik bijvoorbeeld een kist waarin alle materialen zitten die je mee wilt nemen naar buiten. Oefen regelmatig zodat je ervaring opbouwt. Een dagdeel per week reserveren voor buitenlessen is een goede manier om het buiten lesgeven in de natuur te oefenen. Zo bouw je vertrouwen op en wordt het echt een routine.

Cetken-Aktas, S., Demirci, G. E., & Sevimli-Celik, S. (2025). Beyond the classroom walls: Outdoor education for pre-service early childhood teachers.
Oberle, E., Zeni, M., Munday, F., & Brussoni, M. (2021). Support factors and barriers for outdoor learning in elementary schools: A systemic perspective.

2. "HET SCHOOLPLEIN BESTAAT UIT TEGELS... EN WAT DOE IK BIJ REGEN?!?"

*Misschien werk jij op een school zonder groen schoolplein of spannend tiny forrest. Maar, niet getreurd! Je hebt geen bos nodig voor een goede kringactiviteit in de natuur. Kijk of er rond de school groene stroken zijn.

Wanneer je met de kinderen goede afspraken maakt en het terrein afbakt, kan je hier fantastische lessen realiseren. Een speeltuintje heeft meestal ook groene elementen. Losse materialen zijn er in overvloed: takjes, houtsnippers etc. Regen is een heel natuurlijk verschijnsel. We hebben het nodig. Toch zitten we liever binnen. Waarom eigenlijk? Wees dapper en ervaar hoe leuk het is om in de regen (met regenjas natuurlijk) een kringactiviteit te doen. Kinderen kunnen aan 't begin van het schooljaar prima een regenjas in hun kastje leggen.

Cetken-Aktas, S., Demirci, G. E., & Sevimli-Celik, S. (2025). Beyond the classroom walls: Outdoor education for pre-service early childhood teachers.
Oberle, E., Zeni, M., Munday, F., & Brussoni, M. (2021). Support factors and barriers for outdoor learning in elementary schools: A systemic perspective.
Meire, J. (2023). Buitenspeelonderzoek 24. In www.k-s.be.

3. "HET LIJKT ME GEVAARLIJK, IK DENK DAT CHAOS OP DE LOER LIGT..."

*Vooraf kan je het idee hebben dat het anders is dan normaal, te vrij of onrustig. Je gaat immers een groep kleuters buiten coördineren. Dit is een gevoel, een idee. Het hoeft niet de praktijk te zijn. Maak deze vorm van onderwijs jezelf eigen. Ga oefenen, zo bouw je vertrouwen op. Door regelmatig buitenonderwijs te ontwerpen en te oefenen ga jij dit kunnen! Het is trouwens bewezen dat buitenlucht en beweging juist zorgt voor méér rust. Start met een activiteit waarbij de kinderen hun energie kwijt kunnen. Hierna zal je rustig de kringactiviteit kunnen vervolgen. In het begin zal het even spannend zijn, maar hier leren jij en de kinderen gaandeweg mee omgaan!

Cetken-Aktas, S., Demirci, G. E., & Sevimli-Celik, S. (2025). Beyond the classroom walls: Outdoor education for pre-service early childhood teachers.

Oberle, E., Zeni, M., Munday, F., & Brussoni, M. (2021). Support factors and barriers for outdoor learning in elementary schools: A systemic perspective.

Meire, J. (2023). Buitenspeelonderzoek 24. In www.k-s.be.

4. "WAAR MOET IK ELKE KEER DE IDEEËN VANDAAN HALEN?"

*Je twijfelt over je eigen vermogen om elke keer weer een passende les te bedenken. Er moet namelijk wel degelijk onderwijs gegeven worden! Er zijn genoeg manieren om hier mee om te gaan. Kijk eerst naar wat er al is. Pas de methode les aan of zoek op internet naar een buitenles die past bij jouw doel. Als dit er niet is kan je sparren met een collega. Samen kom je sneller tot goede ideeën en het motiveert je. Tot slot hebben kinderen ook hele goede ideeën. Bespreek met hun het doel en je wordt gegarandeerd verrast met de verfrissende ideeën van kinderen zelf. Wanneer je dit doet kan je trouwens meteen slim taken verdelen. Laat de kinderen helpen met de taken voor, tijdens en na de les!

IVN natuureducatie. (2025, 15 mei).
tips voor het geven van een
buitenles.

5. "IK BEN NIET ZO BEKEND MET DE NATUUR"

Het kan zijn dat lange wandelingen, wildplukken of het onderhouden van een kruidentuin niet direct jouw interesse hebben. Toch is het, wanneer je kiest voor deze vorm van onderwijs, belangrijk dat je respect en belangstelling hebt voor Gods schepping. Kinderen merken dat op. Ga daarom zelf op ontdekkingstocht. Onderzoek hoe jij met je hoofd (kennis en verwondering), je hart (ervaren met je zintuigen), je onderbuik (het besef dat je deel uitmaakt van een groter geheel) en je handen (actief deelnemen en zorgen) betrokken kunt zijn bij de natuur. Zo leer je steeds meer zien van de grootheid, wijsheid en schoonheid van Gods schepping. Je zult dan instemmen met de woorden van de dichter van Psalm 104:

"Hoe groot zijn Uw werken, o HEERE! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Uw goederen." (Psalm 104:24)

Van den Boog, G. (2026, 28 april). Hoe natuurverbonden ben jij? www.ivn.nl. <https://www.ivn.nl/nieuws/hoe-natuurverbonden-ben-jij/>

Cetken-Aktas, S., Demirci, G. E., & Sevimli-Celik, S. (2025). Beyond the classroom walls: Outdoor education for pre-service early childhood teachers.

Rohaani, E. & Katern. (2023). Het belang van outdoor learning. In www.platformsamenonderzoeken.nl.

Boileau, E., & O'Donoghue, L. (2025). Learning to embrace outdoor pedagogy: Early childhood education student experiences of a nature-focused practicum.

BUITENLES MOODMETER

Waar sta jij op dit ogenblik op de MOODmeter? Plaats daar je wasknijper!

**IK DURF ER NIET GOED
AAN TE BEGINNEN**
(Toch een klein stresske)

Koudwatervrees

Eerst eens buiten gaan plepen,
waarom niet proberen

Eerste buitenles gepland & voorbereid

**ZIN OM ERAAN
TE BEGINNEN**

Ik ga
ermee
verder!

DE KOP IS ERAF
DE EERSTE BUITENLES IS ACHTER DE RUG

Volgende buitenles al gepland
Klasmanagement: we bouwen
gewoontes en routines op

Amal,
wonhauri
Volgende keer
drinkous mee
en warme jas
aan.

**HET BEGINT
VLOTTER TE GAAN**

Ik reflecteer en stuur bij.
Ik probeer verschillende
lesactiviteiten en domeinen uit.

Meester, juf,
wanneer gaan we nog
eens naar buiten?

"DIT WERKT"
(EN AF EN TOE EEN
ONVERWACHTE HINDERNIS)

Nog wat drempels te overwinnen, maar ik laat me niet tegenhouden
**WE TREKKEN MET
REGELMAAT NAAR BUITEN**

We gaan op
ontdekking op de school,
in de buurt, in het park

Collega's worden nieuwsgierig
en gaan ook naar
buiten met de klas

**HET BEGINT AANSTEKELIJK
TE WERKEN**

Ik voel mezelf goed bij outdoor teaching,
mijn leerlingen zijn enthousiast en verwonderd.
Ze leren bij.

**BUITENLES:
EEN BLIJVER
OP ONZE SCHOOL**

Onderzoeken, automatiseren, ontdekken, samenwerken, samen spelen...
We zorgen voor materiaal, communiceren met ouders over
outdoor learning, denken na over toepassingen op de speelplaats...

Moestuintje, groene elementen en losse elementen op de speelplaats
**NIET MEER TEGEN TE HOUDEN,
WIE ONS ZOEKT: WIJ ZITTEN BUITEN**

MOS
duurzame
scholen
straffe
scholen

Zo bereid je een kringactiviteit in de natuur voor:

1. Kijk naar je rooster en lessen. Welke lessen kan je buiten geven?
2. Rooster die tijd vrij om kringactiviteiten in de natuur te realiseren.
3. Wees op ieder weersoort voorbereid. Zorg dat alle kinderen een regenjasje in hun kastje hebben.
4. Maak gebruik van de omgeving. Heb je een grasveldje, speelveldje of slootje in de buurt? Inventariseer of kringactiviteiten daar mogelijk zijn.
5. Bedenk van te voren welk materiaal je nodig hebt. Materiaal wat terug komt: EHBO-doos, regenjas en fluitje kan je in een 'standaard' meeneem rugtas doen.
6. Maak vooraf afspraken met de leerlingen die altijd gelden: wat doen we als de juf/meester fluit, tot waar mogen we lopen, waar kunnen de kinderen je vinden als je op pad bent en hoe doe je het met samenwerken?
7. Denk na over lestijd: deel het programma in en hou je klok in de gaten.
8. Wanneer je met buitenlessen onbekend bent is het handig om bij de eerste les 'extra ogen' te vragen. Onderwijsassistenten of vrijwillige ouders genieten van dit soort lessen en helpen graag!
9. Bedenk concreet aan welk doel je wilt werken en hoe je dat buiten gaat doen. Hou het doel onder de les voor ogen.
10. Bedenk vooraf of je de kringactiviteit buiten of binnen wilt afronden.

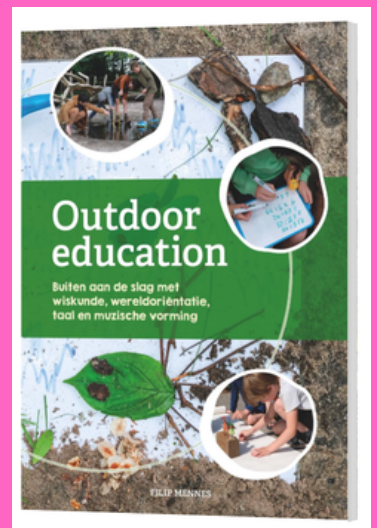

INSPIRE OTHERS

Ben je overtuigd en wil je meer te weten komen over deze prachtige manier van onderwijs? Check deze bronnen!

'Als het kriebelt ...' - Outdoor education in de kleuterklas

DAILY
DOSE OF
NATURE

ivn natuur
educatie

BOS⁺

Katern | Het belang van Outdoor Learning